

La primera fotografia que va fer per al primer exemplar del diari *El Punt* (Girona) va ser sobre les obres de l'Hospital Psiquiàtric de Salt, l'any 1979.

Joan Comalat

o una omnipresent singularitat

CELESTE JUAN > TEXT

CLAUDI VALENTÍ > FOTOS

Va néixer l'any 1953, i se sent com el majordom de la pel·lícula *El llarg hivern*, perquè amb els seus propis ulls ha observat tota l'evolució de la seva família, fins a quedar-se sol en una casa a tocar de l'Estany de Banyoles. Enguany es jubila, però sense jubilar-se, ja que el primer fotògraf del diari *El Punt* no deixarà d'estar en dansa. Seguirà submergit en el món de la música, un art que sempre l'ha acompanyat, i també li agradaria fer xerrades a escoles.

Tots som únics. Gaudim d'uns trets físics i d'una personalitat diferent de la de la resta d'humans. La manera de vestir, els nostres costums o les formes adquirides ens fan ser autèntics. La veritat és que Joan Comalat i Vilà, o l'home que retrata amb la pipa, n'ha desenvolupat moltes, de singularitats. «Valoro les coses que són fetes amb una lluita que no és armada, sinó intel·lectual, és a dir, l'escriptura, el dibuix, la fotografia, la pintura, el teatre...», diu.

No sabria dir què és el que més em va sorprendre quan vaig visitar-lo, endinsat en el seu entorn. Pot ser la gran quantitat de notes recordatòries enganxades a la paret del seu estudi, o el seu arxiu de diapositives conservat sota uns llençols blancs, o qui sap si la seva pre-



ocupació per la descomposició. Sí, he dit per la descomposició, ja que l'artista banyolí de soca-rel ha assegurat que li inquieta molt «el que succeeix amb el cos després de la mort» i que, des de jove, li agrada «desconstruir per construir peces creatives».

Una llarga trajectòria professional

És realment extraordinari que, havent-se format com a arquitecte tècnic, gaudeixi de més de 40 anys de carrera fotogràfica. Però encara ho és més saber que ni

tan sols va modificar el seu espai de treball quan va convertir-se en fotògraf i, entre plànols i plànols, duia a terme la seva nova tasca.

Afició a la fotografia en tenia, de fet, perquè en la seva època estudiantil ja retratava els seus companys de la residència on vivia. També viatjava i capturava cada instant amb la seva càmera. A més, la figura d'Albert Guspi, fundador de la Galeria Spectrum de Barcelona, va ser important en la seva entrada a aquesta passió.

És polifacètic. Va ser el fotògraf del diari *El Punt* des de la seva creació i el cofundador i codirector de la Galeria Spectrum de Girona, juntament amb Ramon Panosa i

El Centre de la Imatge de la Diputació de Girona (INSPAI) recull unes 90.000 imatges capturades per Joan Comalat



Joaquim Bosch. Ha realitzat diferents treballs fotogràfics en el sector de la perruqueria i de la moda, i també ha fet publicacions en revistes i diaris com *Presència*, *Interviú*, *Edicions 62* o *Diari de Girona*.

Al Centre de la Imatge de la Diputació de Girona (Inspai), hi ha un fons digitalitzat que recull unes 90.000 imatges capturades per l'artista durant la dècada dels vuitanta, l'etapa en què va formar part del diari *El Punt*. El fotògraf ha afirmat que, al llarg de la seva vida, ha fet unes tres-centes mil o quatre-centes mil fotografies.

L'any 1985 va rebre una beca de la Generalitat de Catalunya per realitzar uns *workshops* als Estats Units, al Centre Internacional de Fotografia de Nova York, amb les professores Nancy Brown i Barbara Crane. I Joan Comalat és tan singular que el que més recorda de l'experiència és el iogurt caducat de grans dimensions que es va prendre i que va deixar-li un sabor amarg en la seva arribada als Estats Units. També recorda de manera especial el reduït espai on va fer vida durant dos mesos i les dificultats que va tenir per entendre la parla anglesa, tot i que assegura que «l'experiència va ser molt maca i irrepetible».

La important producció d'imatges per a Age Fotostock també és una dada rellevant en la seva trajectòria professional perquè, fins al 2015, l'agència publicava les seves fotografies a diferents països, i això va permetre-li donar a conèixer els treballs a l'exterior.

El banyolí ha publicat diversos llibres com el *10.7=72*, ha fet conferències i debats, ha participat en la docència

en matèria fotogràfica, ha realitzat una gran quantitat de treballs creatius o d'investigació i, aquest any, ha engegat dues exposicions: «Fotogrames», a les Bernardes de Salt, i «Anònims» al restaurant Moma Six de Girona, tot i que al llarg de la seva vida n'ha fet una trentena.

Aquests fets revelen que té múltiples aptituds, ja que l'estrambòtic Comalat també forma part del grup Trinxat.

Les seves influències

Jordi Mestre, Pepe Encinas i Gervasio Sánchez són alguns dels fotògrafs que no han deixat indiferent l'artista. Especialment el gironí Mestre, qui va fer-li apreciar el blanc i el negre i va ensenyar-li gramàtica visual.

He d'anomenar, a més, Salvador Dalí. L'home de la pipa admira el pintor, a qui va tenir l'oportunitat de retratar a casa seva mentre el tremolor li corria per tot el cos, l'any 1979.

És molt difícil resumir en poques línies tants anys de vivències i una personalitat tan estrofolària, però sí que vull remarcar l'afecte de Comalat cap a la seva família, que assegura que és «molt maca», i cap al seu cosí Lluís Vilà en particular, l'artista que, malauradament, ens va deixar l'any 2010 i a qui recentment va fer-se un homeatge amb molta música i molta estima.

Celeste Juan és graduada en Publicitat i Relacions Públiques i periodista al *Diari de Girona*.

Aquest any, Joan Comalat ha engegat dues exposicions: a les Bernardes de Salt i al restaurant Moma Six de Girona